

ügy történt, ahogy a köztudatban él. Röviden ismertetjük Boerne és Mielke idézett érveit: 1. a „kiűzés” után, Lajos hamvainak Otrantóból (Brundisium) való hazahozatala (rediiit in Thüringiam) alkalmával egy forrás sem említi *kibekülést* Raspe Henrikkel és a családdal. – 2. Az úgynevezett „Libellus” két eltávozásról szól: az első, mikor ejectus fuit (ami jogilag a vagyonnal való rendelkezés megvonását jelenti), a másik távozás a Libellus szerint „donec ad mandatum... Conradi Marpurchi se transtulit”, tehát végül is gyóntatója, Marburgi Konrád parancsának vetette alá magát. Erzsébet önkéntes szegénységben élt Eisenachban, talán Konrád közvetítésével került nagynénjéhez, a kitzengei apátnőhöz és nagybátyjához, Eckbert bambergi püspökhöz, aki ismét férjhez akarta őt adni. Konrád nem engedte meg, hogy zárdába menjen, s azt sem, hogy kolduljon. Boerne és Mielke nyomán s az eseményeket tekintve azt következtethetjük, hogy az akkori előkelők kételkedtek Erzsébet ép lelkiállapotában szokatlan életmódja miatt. – 3. Raspe Henrik – Lajos öccse – szűkkeblősége is hozzájárult a távozáshoz, de durva erőszakról – Haymann szerint – nem lehetett szó, legföljebb erkölcsi kényszerről. Ezt bizonyítja, hogy Konrád nem említi a kiűzést a pápához írt levelében – aki erre a tényre erélyesen reagált volna –, Erzsébet apja, majd később bátyja, IV. Béla pedig bizonyára fegyvert fogtak volna az igazságtalanság megtorlására. – 4. A szentté avatás alkalmával kihallgatott udvarhölgyei sem említik.

Felhasznált irodalom: Anonymus: Gesta Hungarorum. (Ford.: Pais D.) Bp., 1975. Balics Lajos: A római katolikus Egyház története. Bp., 1885. – Békefi Remig: Vallásos és erkölcsi élet Magyarországon az Árpád-házi királyok korában. Bp., 1896. – Epistola Conradi. Ed. Wyss, A. Hessischen Urkundenbuch. Leipzig, 1879. – Duby, Georges: Emberek és struktúrák a középkorban. Bp., 1978. – Endlicher: Rerum Hungaricarum Monumenta Arpadiana. Sangalli, 1849. – Erdélyi László: Krónikáink kritikai ismertetése. Szeged, 1943. – Gyöngyössy Rozália: Szent Erzsébet thüringiai fejedelemszonyelete. Kolozsvár, 1917. – Hajabáts Márta: Árpád-házi Szent Erzsébet hagyományai a német irodalomban. Bp., 1938. – Hóman Bálint: Magyar középkor. Bp., 1938. – Horn Emil: Magyarországi Szent Erzsébet. Bp., 1905. – Huyskens: Quellenstudien zur Geschichte der hl. Elisabeth. Marburg, 1908. – Kurl Lajos: Árpád-házi Szent Erzsébet és az üldözött ártatlan nő mondája. Bp., 1908. – Le Goff: Az értelmiség a középkorban. Bp., 1979. – Marczali Henrik: A magyar történet kütfői az Árpádok korában. Bp., 1880. – Mátyás Flórián: Pogány szokások őseinknél. Roger és Tamás eszerek a nagy tatárjárásról. Bp., 1897. – Mezey László: Deák-ság és Európa. Bp., 1979. – Süpek Ottó: Szolgálat és szeretet... Bp., 1980. – Szekfű Gyula: Egyetemes történet. II. kt. – Váczy Péter: A középkor története. Bp., 1936. – Árpád-kori és Anjou-korabeli levelek. XI–XIV. század. S.a.r.: Makkai László és Mezey László. – Kristó Gyula: Az Aranybulla évszázada. Bp., 1976.

Egy a ti tanítók (W. EGGER munkafüzete a Máté-evangéliumhoz) (Opus Mystici Corporis, Bécs). A kitűnő teológus a modern bibliaolvasás egyik kiemelkedő tanítója. Munkafüzeteinek sorában ez a második, mely a bécsi kiadó gondozásában megjelent. (Az előző a Lukács-evangélium hasonló szempontú feldolgozása volt.) A modern-pedagógia fontos felismerése, hogy az ismeretszerzés akkor a legszilárdabb, ha a befogadói aktivitásra épül. W. Egger is mozgatni, alakítani akarja azok gondolkodásmódját, akik vele együtt olvassák Máté evangéliumát. Nem erőlteti ránk elképzeléseit, hanem szempontokat és ötleteket ad, melyek első lépései lehetnek az elmélyültebb és alaposabb szentírás ismereteknek. Fontos és értékes jellemzője módszerének, hogy összehasonlításra nevel, arra készíti, a különböző evangéliumi szövegeket egymás mellett és egyszerre olvassuk, hogy így módunkban legyen a különböző előadásokban is megismerni a közös üzenetet. A kis füzetet nagyszerűen használhatják a hitoktatók és az igényesebb olvasók. A gyermekeket nagyobb aktivitásra serkenhetjük, ha otthon megfelelő szemléltetésről is gondoskodunk.

CARLO CARETTO: Városban pusztai magányos (OMC, Bécs). Carlo Caretto korunk világi apostolkodásának kiemelkedő alakja volt ifjúságában, majd Jézus Kis Testvéreinek rendjébe lépve tíz évig a Szaharába vonult vissza és itt élt magányos remeteéletet. Jelenleg az olaszországi Spellóban remeteskedik. Nagy felismerése, hogy a gépi civilizáció korának embere egyre kevesebb elmélkedési alkalmat keres és talál magának, a felgyorsult idő nemcsak az emberi kapcsolatokat rendezi át, hanem megváltoztatja Istenhez fűződő viszonyunkat is. Hogy ez mégis mély és tartalmas maradjon, e kis könyvében Carlo Caretto a mai ember imádságra vezérlő kalauzát írja meg. Fejtegetésinek kivételes érdeme, hogy megértéssel és együttérzéssel fordul az emberhez, s az ő oldaláról igyekszik megrajzolni azt az utat, melyen mégis elérhetünk Istenhez. Meg kell teremtenünk a városi élet forgatagában is lelkünknek azt a sivatagi magányát, ahová visszavonulva időnk és energiánk marad az imádságra és elmélkedésre. Ennek a lelki tökéletesedés folyamatában oly fontos szerepet betöltő eszménynek gyakorlati kifejtését adja, s közben néhol költői emelkedettségű elmélkedésekkel szövi át mondanivalóját.